

Homoki Gyula

A SÁROSPATAKI REFORMÁTUS HITTUDOMÁNYI EGYETEM KÖZÉPISKOLAI PÁLYÁZATA A GÁLYARABPER 350. ÉVFORDULÓJA ALKALMÁBÓL

„...itt nem ember, hanem Isten ügye forog veszedelemben” – ezzel a címmel hirdetett református középiskolások számára pályázatot a Sárospataki Református Hittudományi Egyetem a gályarabper 350. évfordulója alkalmából. A felhívás szerint a pályázattal a pataki teológia nem pusztán a heroikus mártírsorsok fontosságára kívánta felhívni a fiatalok figyelmét, hanem arra hívta őket, hogy az emlékezés ilyenfajta gesztusa által bátran kapcsolják össze a múltat a jelennek: „ha az adott jelenben nincs az emlékezetnek kapcsolódási kerete, akkor az feledésbe merül. Az emlékezet nemcsak a múlt emlékezetét, hanem egyben a jövőt is megszervezi.”¹ A pályaműveket a szervezők három kategóriában várták a középiskolásoktól. Az „A” kategóriában olyan írásbeli vagy videóesszéekkel pályázhattak, amelyek arra keresték a választ, miként él a gályarabok emlékezete egy adott közösségen belül. A „B” kategóriában kreatív írásművek (esszé, naplóbejegyzések, novella, levél) formájában egy-egy gályarab történetét mutathatták be az elérhető források alapján. A „C” kategóriába tartozó pályaművek pedig, szélesre tárva az értelmezési keretet, a „modernkori gályarabság” jelenségét vizsgálhatták: olyan hitvalló református lelkészek és egyháztagok életét feldolgozva, akik a huszadik századi diktatórikus rendszerek alatt szenvedtek hitükért.

A felhívásra a Tiszáninnen Református Egyházkerület és a Kárpátaljai Re-

¹ „itt nem ember, hanem Isten ügye forog veszedelemben”. Pályázati felhívás a gályarabper 350. évfordulója alkalmából, *srhe.hu*, URL: <https://srhe.hu/wp-content/uploads/2024/11/modositott-felhivas-galyarabper-1.pdf> Utolsó letöltés: 2025. 10. 16.

formátus Egyházkerület gimnáziumaiból és középiskoláiból, a miskolci Lévy József Református Gimnázium és Diákotthonból, a kazincbarcikai Irinyi János Református Oktatási Központból, a sárospataki Vay Miklós Református Technikum, Szakképző Iskola és Diákotthonból, illetve a Nagydobronyi Református Líceumból érkeztek pályázati anyagok. A hittudományi egyetem oktatóiból álló zsűri a legjobbnak ítélt videós és írásos műveket díjazásra méltónak találta, amelyeket ünnepélyes istentisztelet keretében 2025. március 27-én adtak át a megjelent diákoknak és felkészítő tanároknak. Az esemény nem pusztán arról győzhette meg a jelenlévőket, hogy a gályarabok emlékeztének ápolása kiemelkedő jelentőségű feladata minden nemzedéknek és korosztálynak, de arról is, hogy a közös történelem a közös emlékezés által lelki-szellemi egységben tartja a kárpát-medencei reformátusokat.²

A pályázaton helyezést elért művek és szerzői a következők voltak:

Az „A” kategória helyezettjei:

1. Fehér Kristóf – Tajnai Dávid – Tukacs Levente – Bojtár Boglárka: *Mérföldkövek az emlékúton: videóösszé* (Lévy József Református Gimnázium és Diákotthon, felkészítő tanár: Tóthné Nagy Anikó)

2. Barát Dominika Dalma: *Gályarabok* (Nagydobronyi Református Líceum, felkészítő tanár: Tar Géza)

A „B” kategória helyezettjei:

1. Kozsurek Anna: *Az összefogás ereje* (Vay Miklós Református Technikum, Szakképző Iskola és Diákotthon, felkészítő tanár: Dancs László)

2. Balega Áron: *Palackba zárt üzenet* (Vay Miklós Református Technikum, Szakképző Iskola és Diákotthon, felkészítő tanár: Dancs László) és Huszár Ákos: *Levél fiamnak* (Irinyi János Református Oktatási Központ, felkészítő tanár: Szoboszlai Beáta)

3. Estovk Eszter (történetmesélő rap/vers) (Lévy József Református Gimnázium és Diákotthon, felkészítő tanár: Tóthné Nagy Anikó)

A „C” kategória helyezettje:

1. Kovács Ákos: *Gecse Endre református lelkész emlékezete* (Nagydobronyi Református Líceum, felkészítő tanár: Tar Géza)

A következőkben a helyezést elért írásos pályaművekből közlünk válogatást.

² Sikerral zárult a protestáns gályarabok sorsát feldolgozó középiskolás pályázat, *srhe.hu*, URL: <https://srhe.hu/2025/04/01/sikerral-zarult-a-protestans-galyarabok-sorsat-feldolgozo-kozepiskolas-palyazat/> Utolsó letöltés: 2025. 10. 16.